

Letos do konca maja uvozila 602 vagona galice ali 602.000 kg. Prihranek znaša 7.946.400 Din.

Čilski soliter, katerega je Slovenija letos porabila okrog 20 vagonov, je bil obtežen z 1 Din 10 p za 1 kg. Vsed ukinj. carin. znaša prihranek rač. četrt milijona Din.

Najhujše pa so zacarinjeni plugi in pluzni deli: 40 zlatih Din za pluge in 35 zlatih Din za pluzne dele za 100 kg. Ker ima železni plug 65—70 kg, se je plačalo od vsakega komada 250—300 Din carine. Z ukinitvijo te carine so se v veliki meri znižali stroški za kmetijsko produkcijo.

Da bomo nasprotnike poznali.

Tri glavni »zadatki« radičevcev.

Pucelj pravi, da ima njegova radičevska podružnica tri glavne zadatke. (Ko bi vsaj slovensko pisal: »naloge«; op. ur.) Prvi zadatak: »Da ubijemo terorizem.« Zato pa so ubili hrvaški radičevci hrvaškega kmeta ljudske stranke in mu grozili, da bi ga pribili na križ, ako bi ga kam imeli! O tem beri posebej poročilo v tem listu. — Drugi zadatak: »Da ubijemo korupcijo.« Zato so dve leti skupaj z njo »delovali« na vladi. Sicer piše Pucelj: »Dosegli smo odstop Pašiča«, pa mi vemo, da ni odstopil, ampak le — umrl. Pa v večnost mu menda niso pomagali. — Tretji zadatak: »Da izenačimo davke.« Dve leti so ta zadatak tako izvrševali, da je plačeval Slovenec 1035 Din na glavo, Srb le 407 in Hrvat le 702 Din. Pucelj, ki je bil v vladi, je sam tako zračunal in on dobro ve, kakšne blagoslove je delil s svojega ministrskega stolčka.

Naš »zadatak«!

Ker bomo po vzgledu Pucelja ne le politično radičevski, ampak bomo tudi začeli hrvaško govoriti, zato vemo, da bo dne 11. septembra »naš zadatak«, da volimo vsi v 1. skrinjico SLS.

»Sami si izberimo zastopnike!«

Tako piše radičevsko glasilo. Pa je res pamet, ki je kratka kot kozji rep! Samega sebe tolče po ustih! Saj se je Radič sam postavil za kandidata, niso ga hoteli slovenski kmetje! Enako Prepeluh in drugi. Naše kandidate je postavilo ljudstvo na zaupnih sestankih. Ljudstvo si bo dne 11. septembra izbralo samo svoje zastopnike in to so: poslanci SLS.

Prepeluhovi gvanti.

Prepeluh ima več političnih gvantov. Rdeči je že obledel. Potem si je dal narediti obleko, da bi bil kot od naše stranke. Bil je urednik »Autonomista«. Tedaj je prevračal Puceljevo železnico po svojem listu. Bil je torej konduktor. Zdaj se je oblekel v zeleno obleko radičevcev. Ta še najbolj pristojna njegovemu obrazu, ki je tudi že vse zeleno od jeze in zavisti, ko — kroglice ne bo! — Je pa res šuftarija, če se kdo tako preoblači, ljudje pa o tem — zvedo!

Radičevci v suženstvu.

Puceljev list piše: »Mi gremo nasproti pravemu suženstvu.« Mi moremo to njihovo tarnanje le potrditi, ker naši slovenski radičevci so že itak v pravem Radičevem suženstvu. Če so toliko zaslepljeni, le naj bodo, a slovenski kmet je brihten dovolj, da se v to suženstvo ne bo podal.

Gosposka komanda!

Radičevci tako vpijejo zoper gosposko komando. Mi bi jim verjeli, če bi je sami ne imeli! Pa ravno oni jo imajo! Radič je komandiral, da bo on predsednik slovenske kmetijske stranke, ki zato niti slovenskega predsednika nima! On je komandiral, da je uradnik-socijalist podpredsednik slovenske kmetijske stranke. On je komandiral, da kandidirajo v mariborski oblasti Radič kot nosilec, pa še dva Hrvata, en advokat dr. Odič in še eden, pa Prepeluh uradnik. Kmetje pa pridejo šele zadaj, kjer ni nobenih poslanskih mest. In to radičevsko početje, to je — gosposka komanda! In tisti, ki jo izvajajo, vpijejo na druge, zakaj jo izvajajo! Naši ljudje pravijo takim: »ferderban folk!« Radičevci sami pa: »pokvarena gospoda!«

bo. Kaj se on briga za trudapolno detektivno delo! Vse se h gotovemu obedu, z dobrim apetitom je in v peklu pošilja kuharja, ako večjih slučajno preveč soli juho . . . To ga boli najbolj, da redarni kapetan niti besede ni izpregovoril v njegovo obrambo, dasi je vedel za vsak njegov korak in ga je celo pohvalil za spretnost. Kdo je slišal, da general samo v zmagi hoče imeti del, za poraz pa prostega vojaka krivi! — No, nič za to! Šel je on že preko večjih stvari. Pri zaslišanju se že pokaže, da je imel on prav, ne pa ta prostaški pravnik. Časa je imel dovolj, da je lahko zopet premislil, kar je na policiji slišal . . .

— No, kolikor toliko ima prav ta pravnik. Dokazano ni, da je grbavec poznal umorjenega mladeniča; ako pa ga ni poznal, se vkljub podatkom izsledovanja čudno sliši, da bi dobro situiranega, poštenega Elijo Bergerja, ki je ves čas neoporečno živel, za umor najeli. Mnogo dokazov je zoper njega, navidezno ima vseeno pravnik prav. Oni mir, s katerim je Berger poslušal grozno obdolžitve, ona iskrena nevolja, s katero je protestiral zoper obdolžitve, je v vsakem lahko vzbudilo vtis nedolžnosti . . . Logični zakon in zdrava pamet narekuje, da je grbavec nedolžen; moj nagon pa pravi, da je on morilec. Ako vse drugo pustimo na stran, ostane ono skrivnostno pismo, z ozirom na katero je Berger odrekal vsako pojasnilo. Sto proti enemu, da je med pismom in umorom vzročna zveza . . . Kdo ve? Morda je ravno Gida Berenyi pisal to pismo! Pravnik je najbrž dobro tipal, ko je rekel, da izpoved gospe Horvat na Gido Berenyija obrača pozornost. Edino njegov interes je bil, da so Nikolaja usmrtili . . . Le z usmrtništvo je lahko preprečil zakon, da bi potem lahko dobil do rok posestvo edinega brata . . . Iz tega pa ne sledi, da je grbavec nedolžen, marveč da je zločinski tovariš Gida Berenyi. Eden je podpihovalec, drugi pa storilec . . . Najprej treba ugotoviti, kdo je pisal ono pismo, oziroma poiskati treba podpihovalec . . .

Z načrtom je bil gotov in dasi se je nekoliko prenačljil, se mora priznati, da ga je žensko zamislil.

Grbavec so izpustili iz ječe, odpotoval pa ni. Doma je ostal. Detektiv se je odločil, da ga ujame v past. Pisal mu bo pismo, po pisavi popolnoma enako onemu skrivnostnemu pismu. Verjetno je, da se grbavec pokori skrivnostnemu ukazu in obišče nepoznanega avtorja pisma. Skočil je

Kaj piše socijalist o Sloveniji.

Vodja slovenskih socijalistov, milijonar Anton Kristan je dne 28. julija t. l. napisal v ameriški slovenski list te-le besede: »Glede visokih davkov v Sloveniji in na Hrvaškem, nad katerimi se nekateri pritožujejo, moramo vpoštevati dejstvo, da so te pokrajine v vojnih letih obogatele in pridobivale, med tem ko je Srbija trpela.« — Le socijalističnim skrinjicam, ki imajo tako sijajnega voditelja, nobene kroglice! Ti nas ja proglašajo, da smo vojni dobičkarji! Pa nismo sami Kristani, ki bi zamogli tako obogateti, kakor je on sam!

O zenačenju davkov.

»Domovina« vprašuje, zakaj ni SLS že zenačila davkov? Najpreje naj nam odgovori, kdo je tisti, ki je neenake davke naložil! Krivca hočemo vedeti! Seveda, tega oni ne bodo pravili, ker to so oni sami. Več kot tri leta so vladali, radičevci pa dve leti, in v teh letih so se nalagali neenaki davki. Mi vemo, kdo jih je naložil. SLS pa je takoj, ko je prišla v vlado, znižala dohodnino za 30% in jo zjednačila z dohodnino drugih krajev. Pa, ko pride po volitvah v vlado, bo še druge davke zjednačila, davke, ki so jih krivično razdeljevala demokratska in radičevska zastopstva v raznih vladah.

»Pivko nas lepo uči.«

»Domovina«, ki vedno piše, da naj kmetje vendar mislijo s svojo glavo, pa piše g. Mikša, da demokrate Pivko lepo uči. Pivko je sicer učitelj, a političen učitelj je bolj slab, ker je hotel naučiti naše ljudi, naj se kratkoma pokorijo centralizmu, za katerega je glasovala njegova stranka. Takega učitelja je pač le še g. Mikša potreben.

»Klerikali so pustili katoliško Cerkev na celilo.«

Tako strašno se boji »Domovina«. Kdo bo kat. Cerkev zdaj branil? Menda Žerjav? Da bi se takoj ponovila zgodba o kozlu, ki je bil — vrtnar.

»Sramota za Slovence.«

»Sramota za Slovence, da se pri nas nobene volitve ne morejo izvršiti brez ostudnih laži, klevet in lumparij.« — Te besede je »Domovina« spričo svojih številnih osebnih napadov, svojih laži, klevet in obrekovanj napisala — drugim v nauk. Izderi bruno iz svojega očesa!

Čast takim možem!

Naši volilci bodo šli letos vsi voliti. Dobro razpoloženje za udeležbo pri volitvah se opaža skoro povsod. Letos jih bo malo, ki bodo doma ostali. Ljudstvo je spoznalo veliko važnost volitev dne 11. septembra. Naši vodilni pristaši dobivajo od vseh strani pisma, kako navdušenje vlada za sedanje volitve.

Župan V. K. iz Slovenskih gorici piše: »Dne 8. avgusta sem bil tako nesrečen, da sem si izpahnil nogo. Priklenjen sem na bolniško postelj. Neznosne bolečine imam. Ali trdno upam, da v toliko okrevam, da se dne 11. septembra udeležim volitev. Če drugače ne bo šlo, pa pojde s konjickom. Dal Bog, da bi naša stranka dobila veliko večino pri sedanjih tako važnih volitvah. Volilci naše občine bodo šli vsi do zadnjega voliti Slovensko ljudsko stranko . . .«

Od Marije Snežne piše mlad mož: »Ni mi žal, da sem se v nedeljo udeležil shoda SLS. Še nikdar nisem bil na shodu Vaše stranke. Leta 1925 so me znorili samostojneži, a letos meseca januarja pa Gorišekovi demokrati. Ko sem pa v nedeljo poslušal prepričevalne besede govornikov SLS, sem sklenil, da bom dne 11. septembra prvokrat volil SLS. Pa ne samo to: Nagovoril bom vse znance, da bodo volili tako kot jaz. In v nedeljo, dne 11. septembra, bom šel od hiše do hiše in bom skušal vse volilce spraviti na volišče za prvo skrinjico. Povem vam odkrito: Spoznali smo, da se moramo Slovenci držati samo ene stranke, če hočemo kaj doseči . . .«

Objavim izjave teh mož, da bodo tudi drugod volilci tako storili.

iz postelje in napisal pismo: »Pridi! Čakam te!« — Izvrstno je znal ponarejati. V par trenutkih je bil gotov z zvestim prepisom pisma, ki ga je našel v grbavčevi denarnici. Narisal je tudi mrtvaško glavo. Pismo je dal v ovitek, napisal naslov, potem pa se je hitro oblekel, a ne v vsakdanjo sivo obleko. Na obraz si je pritržil brado, pod nos špičaste brke. Oblekel je črn jopič, ponošene plave hlače, na glavo je nataknil mehke črn klobuk, široki krajec si je uravnal spredaj navzgor, zadaj pa si ga je potegnul dol do vratu. Pogledal je v ogledalo in si zadovoljno menceal roke. Sobarica je komaj spoznala detektiva, ki se je prelevil v premo-garja. Pismo je vrgel v najbližnji poštni nabirainik, potem pa se je podal v Velikopoljsko ulico na stražo. Zjutraj od osme popoldan do dveh je postopal pred grbavčovo hišo. Med tem časom se je pojavil na ulici hišnik, bivši redar. Tuzar ga je hotel preizkusiti: ali ga spozna v tej obleki. Pristopil je k njemu, mu pogledal v oči in prosil ognja. Oni mi je brez vsake slutnje dal cigaro, da si je lahko prižgal. — Krog poldan je prišel pismošoa. Gotovo mu sedaj iz-roči pismo. Premeteni detektiv se ni varal v računih . . . Nekako krog dveh je Elija Berger stopil skoz vrata. Previdno se je ozrl krog sebe, ali ga morda ne vidi kak znanec, potem pa je šel. Tuzar, da ne bi vzbujal suma, je pred njim korakal . . . Na voglu Andrašjeve ulice je fijakerska postaja. Grbavec se ustavi; razmišlja, ali bi z vozom nadaljeval pot, toda hitro se premisli in peš gre skozi Akacij-sko ulico na Kerepeško ulico, na Jožefovo cesto in odtam v Pratersko ulico. Pred hišo št. 18 se ustavi in izgine skoz vrata.

Tuzar se šele sedaj domisli, da se je nerodno prenačljil. Stori je napako, ki se sploh ne da popraviti. Elija Berger namreč ne slutni, da je pismo, ki ga je opoldan dobil, ponarejeno. Sedaj gotovo izve, da je goljufan in bode v bodoče bolj previden. Mogoče celo odpotuje. Slutnja se vzbudi tudi v onem drugem in vsega bo konec! — Lase si je pulil od jeze . . . Videl je, kako je Berger počasi šel v prvo nadstropje in pozvonil pri vratih nasproti stopnicam. Kakor se zdi, ni bilo doma nikogar, ker se vrata niso odprla . . . Grbavec je nekaj časa čakal, potem pa je prišel dol po stopnicah na ulico in se podal proti Jožefovi cesti.

Tuzar si je odahnil. Velika sreča, da tujca ni bilo doma. Se razume, da je šel v nadstropje, da izve, pri kom je

Medžimurci ne marajo Radiča.

Iz Strigove piše naš prijatelj:

Res velika večina nas je, ki smo do sedaj volili »zafuranega« Radiča. Toda bedno ljudstvo si ni samo tega krivo. Iskalo si je pomoči in volilo je tistega, ki je več obetal. A Radič niti ene svoje obljube ni izpolnil. Obljubljal je Hrvatom mleko in med, a volilci so ostali vedno na cedilu. Niti ene stotinke tega Radiča ni dosegel za Hrvate, kar so dosegli poslanci Slovenske ljudske stranke za svoje Slovence. Vendar še upamo, da ni prepozno. Po Radičevi krivdi ljudstvo v Medžimurju strašno trpi. Niti popisati se ne da, kako smo tu pomoči potrebni.

Radič, hvala Bogu, pri teh volitvah ne bo več imel tako obilne žetve, kakor do sedaj. Narod se obrača proč od njega in prestopa k Hrvatski ljudski stranki, sestri Vaše stranke. In če bi prišli poslanci Slovenske ljudske stranke k nam, ljudstvo bi šlo vso za njimi, ker gre glas po Medžimurju, da slovenski poslanci svoje ljudstvo ljubijo in se zanj tudi potegnejo. Radičevci pa samo ob volitvah pridejo k nam po kroglice, potem pa se za ubogo ljudstvo ne zmenijo več.

Slovence mi tu zelo spoštujemo. Saj smo prav za prav eno in isto. Ker je v Sloveniji mnogo bolje nego pri nas, si mnogi želijo pod Slovenijo. Ubogo ljudstvo nima tu skoro nobenih pravic. Radičevci pa se za naše pritožbe sploh nikdar ne zmenijo . . .«

Ljudski zapeljivci, tako lahko mirno imenujemo Radičevce, povsod zbuljajo. Če že Hrvati, osobito naši sosedje Medžimurci, zametujejo in odklanjajo Radiča, potem vsaj mi Slovenci ne bodimo tako bedasti, da bi še Radiču dali svoje glasove.

Vsi na volišče, da bo naša zmagaja sijajna!

Pri volitvah v oblastno skupščino dne 23. januarja t. l. je ostalo skoro polovico volilcev doma. Iz hribovitih krajev ljudje vsled slabih poti in grdega vremena niso mogli na volišče. Ker so volitve sedaj v letnem času, ne bo ne ledu, ne snega, ki bi onemogočil prihod starih in bolehnih volilcev. Mirno lahko trdimo, da so večinoma vsi, ki so po zimski ostali doma, pristaši SLS. In te volilce moramo letos dne 11. septembra spraviti na volišče!

Volitve za narodno skupščino so največja pravica vsakega državljanca. Kako boš volil in ali boš volil, od tega je odvisno, kake poslanci pridejo v narodno skupščino, kako vlado dobimo in kako se bo v bodoče v državi vladalo in gospodarilo. Vsa tvoja pridnost in skrb pri domačem gospodarstvu ti ne bo nič pomagala, če bodo po tvoji krivdi zmagale pri volitvah take stranke, ki ne bodo poznale v državnem gospodarstvu poštenosti in pravice.

Možje in mladeniči — volilci! Pojdite vsi do zadnjega na volišče! Saj volitev ni tako težko delo. Greš na volišče, tam dobiš kroglice, jo spustiš kar v prvo skrinjico, nato še pomoliš prazno pest v ostale skrinjice, pa greš domov in izvršil si važno, velevažno delo. To opravilo vendar ni tako težko. Hudo je samo tam, kjer imajo daleč na volišče. Ali tudi ta težava se prenese, če je le malo dobre volje.

Da bo naša zmagaja 11. septembra sijajna in da se je bo vse slovensko ljudstvo veselilo, pojdimo voliti vsi do zadnjega. Spravimo pa na volišče vse sosede, vse znance, tudi stare in bolehne! Naprezite konje ali vole in z vozovi po vsakega volilca, ki je betežen, onemogel ali pa iz kakega drugega vzroka sam ne pojde voliti.

Kaka čast bo za one občine, ki bodo spravile vse, ali pa vsaj 80 do 90 odstotkov volilcev na volišče!

Zatorej: Vsi na volišče!

Vse kroglice samo v eno skrinjico in to je prva!

pozvonil grbavec. Pred vrati je bila steklena tablica z napisom: »Dr. Deziderij Popp, zdravnik vsega zdravilstva. Ordinira od 3. do 5. ure.« — Berger je torej zdravnika iskal in ker ga ni našel doma, se pozneje najbrž vrne. To pa treba na vsak način preprečiti. Hitel je na policijo, da bi našel Kopeka. Orjak ravno v tistem trenutku stopi iz sobe policijskega svetnika Žarmay.

S povešeno glavo in kiselim obrazem se opoteka po hodniku. Gotovo so ga obdelali do črne zemlje; najbrž je zopet strelil kakega osla.

— Kopek, stoj za trenutek!

— Kdo me kliče?

— Sinko, ali me ne poznaš?

— Mojster! V tej obleki? . . .

— No, kaj je? Zakaj si tako potr?

— Zopet so mi ukradli zlato uro!

— Reči moram, lep detektiv si! — Gotovo so mislili, da si kak dobrodušen dedec z dežele.

— Mogoče. Ta kožuh sem imel na sebi tudi takrat, ko so mi denarnico izmaknili.

— K vragu s tem kožuhom! — Radi velikanske postave te tako spoznajo že iz kilometerske daljave . . . Vidiš, sinko, dobro bi bilo, ako bi se tudi ti privadil umetnosti prelevanja . . . Recimo, da bi se v pol uri preoblekel v prtijažnega nosača.

— Joj, prosim, na to se ne razumem!

— Poskusi! — Tu imaš deset goldinarjev. Na Novem trgu si kupiš jopič in kapo. Kar ostane, je tvoje . . . Potem greš na grbavčev dom.

— Zakaj?

— Poslušaj! Glej mi v oči, ko ti govorim! — Poveš mu, da te je poslal dr. Deziderij Popp iz Praterske ulice. Ne pozabi: dr. Deziderij Popp!

— Grem.

— Ali se ti je zmešalo? Niti ne več, kaj mu moraš sporočiti . . . G. doktor zelo obžaluje, da se je moral g. Elija Berger zastoj truditi, v naglici je bil poklican k nekemu bolniku.

(Dalje prihodnjic.)